

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.245/2019/11.

A tanács tagjai: Dr. Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Petrovics Bálint jogtanácsos

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Zugh Katalin Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Zugh Katalin ügyvéd

A per tárgya: kölcsön megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Szolnoki Törvényszék 4.Pf.20.729/2018/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma: Szolnoki Járásbíróság 29.P.21.407/2017/16. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (százötvenezer) forint együttes első és másodfokú, továbbá 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 241.500 (kétszáznegyvenegyezer-ötszáz) forint fellebbezési és 301.900 (háromszázegyezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2007. május 18-án a felperes jogelődje és az alperes deviza alapú kölcsönszerződést kötött gépjármű vásárlás céljából. A kölcsönszerződés alapján a felperes jogelődje 3.088.000 Ft összegű kölcsönt nyújtott. A szerződés szerint az alperes vállalta, hogy a kölcsönt 120 hónap alatt fizeti vissza azzal, hogy a törlesztőrészletek száma és összege a szerződés 6. pontjában meghatározottak szerint változhat, megfizetése forintban történik, esedékessége a törlesztési ütemezés szerint alakul. A szerződés 6.

pontja tartalmazta a deviza fix finanszírozási csomagra vonatkozó rendelkezéseket, meghatározta a törlesztőrészlet forint összegének számítási módját, a törlesztőrészlet deviza összegének és az árfolyamkülönbözet kiszámítási módját. Rögzítette: az árfolyamkülönbözet a törlesztőrészletben kerül elszámolásra. A szerződés részét képező általános szerződési feltételek személygépjármű vásárlási kölcsönhöz (a továbbiakban: ÁSZF) 8.2. pontja szerint: az árfolyamváltozás kockázatát az alperes köteles viselni. A szerződés megkötésére az eladó gépjármű kereskedésben került sor, a szerződést a hitelező nevében ez eladó cég képviselőjében eljáró személy írta alá.

- [2] Az alperes a 2013. június, július és augusztus hónapban esedékessé vált, összesen 203.673 Ft összegű törlesztőrészletet a hitelezőnek nem fizette meg, ezért a hitelező a kölcsönszerződést 2013. augusztus 22-én azonnali hatállyal felmondta. 2015. február 1-jén a felperes elszámolt az alperessel a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződésére vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) alapján. A tisztességtelenül felszámított összeget 377.971 Ft-ban állapította meg, a szerződés megszűnésekor fennálló késedelemmel érintett tartozás összegét pedig 3.098.026 Ft-ban. 2016. június 30-án a kölcsönszerződésből eredő 3.019.085 Ft követelését a felperes jogelődje a felperesre engedményezte.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes módosított keresetében 3.019.085 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a perbeli kölcsönszerződésből eredő tartozás jogcímén a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. §-a alapján.
- [4] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerűségét is vitatta. Álláspontja szerint a szerződés nem jött létre, illetve érvénytelen többek között a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjai alapján. Hivatkozott arra is, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezések nem világosak, nem egyértelműek, ezért a szerződés az rPtk. 209. §-a alapján tisztességtelen. Álláspontja szerint a felmondás jogellenes volt, mert a DH2. tv. szerinti felülvizsgált elszámolás adatai alapján a felmondáskor az alperesnek a hitelező felé tartozása nem állt fenn.

Az első- és a másodfokú határozat

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével 3.019.085 Ft és járulékai

megfizetésére kötelezte az alperest. Többek között kifejtette, az alperes a szerződés megkötésekor a deviza alapú kölcsön kockázatait tekintetében a megfelelő tájékoztatást megkapta. A szerződés az rHpt-ben előírt tartalmi elemekkel rendelkezett. A szerződést a felperes jogelődje az alperes szerződésszegő magatartására tekintettel jogszerűen mondta fel. A felperes a kereseti kérelem összegszerűségét is igazolta.

- [6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a felperes jogelődje az alperesnek az árfolyamkockázattal kapcsolatban külön okiratban nem adott tájékoztatást. Ez azonban nem volt kötelező jogszabályi előírás. A szerződés és az ÁSZF rendelkezései alapján az ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt az árfolyamváltozás ténylegesen fennálló kockázata. A szerződés rögzítette, hogy a kölcsön devizaneme CHF, ami arra utal, hogy a szerződő felek nem forint, hanem deviza alapú szerződést kötöttek. A fix devizakonstrukcióra vonatkozó rendelkezések alapján ugyancsak világos lehetett az alperes számára, hogy a HUF/CHF árfolyamának kedvezőtlen irányú változása növelni fogja a fizetési terheit oly módon, hogy a szerződés futamideje meghosszabbodik, így az egyedi szerződésben megjelölt összegű részletet a szerződéskötéskor számítottakhoz képest tovább kell fizetni. Az alperestől az rPtk. 4. § (4) bekezdése alapján elvárható lett volna, hogy a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt, áttanulmányozza a szerződést, szükség esetén az általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen.
- [7] A másodfokú bíróság szerint a szerződés felmondása jogszerű volt, figyelemmel az 54/2014. (XII. 10.) MNB rendelet 6. § (2) bekezdésére, amely szerint azon elszámolási időszakban, amelyben az eredeti fogyasztói kölcsönszerződés alapján a fogyasztó késedelembe esett, az átszámított fogyasztói kölcsönt is késedelmesnek kell tekinteni, függetlenül az esetleges túlfizetéstől.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes felülvizsgálati kérelemében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító határozat meghozatalát kérte.
- [9] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjába, valamint az rPtk. 209. §-ába ütköző módon jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem érvénytelen. Állította, az ÁSZF nem vált a szerződés részévé. Az eljáró bíróságok e körben az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésébe és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 164. § (1) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe és 196. §-ába ütköző módon mérlegelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Állította, a felmondás nem történt meg érvényesen az adóssal szemben, mivel az rPtk. 525. § (1) bekezdés

e) pontja szerinti súlyos szerződésszegés nem következett be.

- [10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a hivatkozott indokok alapján jogszabálysértőnek találta.
- [12] Az alperes az érdemi ellenkérelmét, az elsőfokú ítélet elleni fellebbezését és a felülvizsgálati kérelmét is - többek között - érvénytelenségi kifogásra alapította: a felperes keresete azért nem lehet alapos, mert a perbeli kölcsönszerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdése, illetve az árfolyamkockázat viselése körében az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján érvénytelen. E körben egyebek mellett előadta azt is, hogy az ÁSZF nem vált a szerződés részévé, mivel a felperes jogelődje nem tette lehetővé, hogy az alperes annak tartalmát megismerje.
- [13] A Kúria megítélése szerint az eljárás bíróságok a peres felek nyilatkozatait, a rendelkezésre álló okiratokat és tanúvallomást az rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti elveknek megfelelően mérlegelték, és jutottak arra a következtetésre, hogy az ÁSZF tartalmát az alperes a szerződéskötéskor megismerte, ezáltal az a szerződés részévé vált. A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés az rHpt. vitatott rendelkezéseinek megfelel, az az alperes által megjelölt okokból az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjai alapján nem érvénytelen.
- [14] A Kúria az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás megítélése tekintetében nem értett egyet a perben eljárás bíróságok egyező jogi álláspontjával. A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességesek voltak.
- [15] A felperes az eljárás során e körben kizárólag arra hivatkozott, hogy a szerződés 2., 6., 7., illetve az ÁSZF 8. pontjában írtak megfelelnek a tisztességes tájékoztatással szembeni elvárásoknak. Olyan hivatkozása nem volt, hogy akár szóban, akár írásban, például szórólapon, reklámban a fentiekben túlmenő tájékoztatást adott volna az alperesnek az adott ügylet kockázatairól. Ilyen adat a perben más módon sem merült fel. A perbeli kölcsönszerződést nem a pénzügyintézet, hanem a gépjármű kereskedés üzlethelyiségében írták alá, ahol a pénzügyintézet nevében az eladó cég képviselője járt el. A kölcsönszerződés előkészítése, megkötése során az alperes kockázatfeltáró nyilatkozatot nem kapott, ezért a Kúriának kizárólag a perbeli szerződéses, valamint ÁSZF rendelkezések alapján kellett vizsgálnia, hogy a felperes tisztességes tájékoztatást adott-e a kockázatokról.
- [16] A Kúria rögzíti, az ÁSZF 8.2. pontja az árfolyamkockázat tekintetében annyit tartalmaz: az árfolyamváltozás kockázatát az ügyfél köteles viselni. A Kúria úgy ítélte, hogy az (1) bekezdésben

részletezett információk alapján az alperes számára egyértelmű kellett, hogy legyen, miszerint az árfolyam változásainak a hatásait ő viseli. A hivatkozott rendelkezések azonban nem hívták fel az alperes fogyasztó figyelmét az azzal járó kockázatokra, arra, hogy akár a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészeket jelentősen megemelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja. A Kúria úgy ítélte meg, hogy a felperes által állított és bizonyított tájékoztatás nem felelt meg a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában foglaltaknak, illetve az Európai Unió Bírósága joggyakorlata által kimunkált követelményeknek (pl. C-51/17. számú OTP Bank Nyrt. és társa kontra Ilyés Teréz és társa ügyben 2018. szeptember 20. hozott ítéletnek), ezért az tisztességtelen volt.

- [17] A felek között létrejött, a felperes követelése alapjául szolgáló szerződés ezért semmis. A semmisség általános jogkövetkezménye, hogy ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, a felek által célzott joghatások nem érhetők el [1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 1. pont]. Az adott kereseti kérelemre tekintettel, amely a semmisség esetleges jogkövetkezményeinek levonására nem irányult, a Kúria a szerződés semmisségének jogkövetkezményéről nem dönthetett.
- [18] A kölcsönszerződés érvénytelenségére tekintettel a Kúria nem vizsgálhatta a felmondás jogszerűségét.
- [19] A Kúria mindezekre figyelemmel a kereset alapjául szolgáló kölcsönszerződés érvénytelensége miatt a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Záró rész

- [20] A Kúria ítélete mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperest az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) és (6) bekezdései alapján - az alperes elsőfokú, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, mely áfát nem tartalmaz. Az alperes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak - felhívásra - megfizetni.
- [21] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2020. április 21.

Dr. Vezekényi Ursula sk.a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő